

Konkluzje Rady z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie europejskiej biblioteki cyfrowej EUROPEANA

(2008/C 319/07)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

MAJĄC NA UWADZE, co następuje:

- stworzenie europejskiej biblioteki cyfrowej EUROPEANA, wspólnego wielojęzycznego punktu dostępu do zachowanego w formie cyfrowej dorobku kulturowego całej Europy (książek, gazet, fotografii, utworów kinematograficznych i audiowizualnych, dokumentów archiwalnych, eksponatów muzealnych, pomników oraz obiektów archeologicznych) stanowi doskonałą okazję, by wyeksponować dziedzictwo kulturowe państw członkowskich i uwypuklić potrzebę udostępnienia wszystkim tego dziedzictwa,
- mówiąc ogólniej, digitalizacja dorobku kulturowego państw członkowskich i udostępnienie go w Internecie, a także ochrona zasobów cyfrowych są niezbędne dla promowania dziedzictwa kulturowego, nadania dynamiki procesowi tworzenia treści cyfrowych i powstania nowych usług internetowych; przyczyniają się one do nadania dostępowi do kultury i wiedzy bardziej demokratycznego charakteru i do rozwijania społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy;

1. **PODKREŚLA**, jak ważne są dla niej:

- cele, działania i harmonogramy, które na podstawie zalecenia Komisji z 24 sierpnia 2006 r. ⁽¹⁾ określiła w swoich konkluzjach z 13 listopada 2006 r. w sprawie digitalizacji i udostępniania w Internecie dorobku kulturowego oraz w sprawie ochrony zasobów cyfrowych ⁽²⁾,
- podjęcie prac w zakresie digitalizacji, ochrony zasobów cyfrowych i udostępnienia treści, w poszanowaniu przepisów prawa wspólnotowego i międzynarodowego dotyczących własności intelektualnej;

2. **Z zainteresowaniem PRZYJMUJE**:

- rezolucję Parlamentu Europejskiego z 27 września 2007 r. w sprawie i2010: europejska biblioteka cyfrowa ⁽³⁾,
- komunikat Komisji z 3 stycznia 2008 r. w sprawie kreatywnych treści online na jednolitym rynku,
- oraz komunikat Komisji z 11 sierpnia 2008 r. pt. „Dostęp do dziedzictwa kulturowego Europy poprzez kliknięcie myszką — Postępy w zakresie digitalizacji i udostępnienia w Internecie dorobku kulturowego oraz ochrony zasobów cyfrowych w UE” ⁽⁴⁾, w którym podkreślono postępy osiągnięte we wprowadzaniu w życie zalecenia Komisji i konkluzji Rady z 2006 roku,

wskazując jednak na istotne różnice, jeśli chodzi o zaawansowanie działań w poszczególnych państwach członkowskich;

3. **Z zadowoleniem STWIERDZA**, że:

- stopniowo tworzona jest europejska biblioteka cyfrowa EUROPEANA, czego wyrazem jest założenie, 8 listopada 2007 r., fundacji na prawie niderlandzkim pod nazwą Europejska Biblioteka Cyfrowa oraz uruchomienie prototypu w dniu 20 listopada 2008 r.,
- państwa członkowskie, instytucje kulturalne oraz, szerzej, osoby zawodowo związane z tą dziedziną są zaangażowane w działania digitalizacji i udostępniania dorobku kulturowego w Internecie oraz w ochronę zasobów cyfrowych,
- Komisja udziela wsparcia temu przedsięwzięciu oraz, ogólniej, procesom digitalizacji, zwłaszcza poprzez program eContent+ i 7. program ramowy w zakresie badań i rozwoju technologicznego, sformowanie w 2007 r. grupy wyznaczonych przez państwa członkowskie ekspertów w dziedzinie digitalizacji i ochrony zasobów cyfrowych ⁽⁵⁾, sformowanie w 2006 r. grupy ekspertów wysokiego szczebla ⁽⁶⁾ oraz rozpoczęcie analiz ⁽⁷⁾,
- 4 czerwca 2008 r., zawarte zostało przez przedstawicieli bibliotek, archiwów, archiwów audiowizualnych i posiadaczy praw, pod auspicjami Komisji, porozumienie dotyczące wytycznych w sprawie starannych poszukiwań podmiotów praw autorskich do dzieł osieroconych;

4. **UWAŻA**, że powodzenie i trwałość biblioteki EUROPEANA, a także ogólniej działań digitalizacji i udostępniania w sieci dorobku kulturowego oraz ochrony zasobów cyfrowych, podjętych w państwach członkowskich, zależą od:

- aktywnego i trwałego wsparcia dla digitalizacji i udostępniania dorobku kulturowego w Internecie i dla ochrony zasobów cyfrowych, tak by zagwarantować zróżnicowaną ofertę i wysoką jakość, które będą odzwierciedleniem różnorodności kulturowej i językowej Unii, a także bogactwa jej dziedzictwa intelektualnego,
- kontynuacji prac nad praktycznymi skoordynowanymi rozwiązaniami, zgodnymi z prawem autorskim i prawami pokrewnymi, w celu przyczynienia się udostępnienia w Internecie jak najszerszego dorobku kulturowego,

⁽¹⁾ Dz.U. L 236 z 31.8.2006, s. 28.

⁽²⁾ Dz.U. C 297 z 7.12.2006, s. 1.

⁽³⁾ 2006/2040 (INI).

⁽⁴⁾ Dok. 12580/08.

⁽⁵⁾ Decyzja Komisji z 22 marca 2007 r., Dz.U. L 119 z 9.5.2007, s. 45.

⁽⁶⁾ Decyzja Komisji z 27 lutego 2006 r., Dz.U. L 46 z 16.2.2006, s. 32.

⁽⁷⁾ Badania nad postępem digitalizacji zasobów kultury w Unii Europejskiej, a także nad skutkami społeczno-gospodarczymi długoterminowej ochrony zasobów cyfrowych oraz nad skutkami społeczno-gospodarczymi dla zasobów należących do domeny publicznej.

- rozwoju technologii, które zapewnią długofalową ochronę zasobów cyfrowych, interoperacyjność systemów dostępu do treści cyfrowych i umożliwią wielojęzyczną nawigację po tych treściach oraz ich dostępność w wielu językach, a także od rozwoju różnorodnych i wysokiej jakości usług dla obywateli,
- określenia trwałego modelu ekonomicznego biblioteki EUROPEANA i stałego wsparcia ze strony wszystkich uczestników: instytucji kulturalnych, osób zawodowo związanych z tą dziedziną, państw członkowskich oraz Komisji;

5. WZYWA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, aby:

- aktywnie i systematycznie kontynuowały realizację swoich strategii i celów krajowych opracowanych zgodnie z konkluzjami Rady z 13 listopada 2006 r. dotyczących digitalizacji i udostępniania dorobku kulturowego w Internecie oraz ochrony zasobów cyfrowych, zwłaszcza przez określenie w ramach tych prac celów ilościowych i jakościowych oraz uruchomienie odpowiednich zasobów finansowych,
- krzewiły synergię między działaniami podejmowanymi przez siebie a działaniami rozmaitych instytucji zaangażowanych w proces digitalizacji i udostępniania dorobku kulturowego w Internecie oraz w ochronę zasobów cyfrowych, aby wzbogacić ofertę dostępnego w formie cyfrowej dorobku kulturowego,
- nadal wspierały, w ramach swoich strategii krajowych, włączanie dorobku przekształconego w formę cyfrową do biblioteki EUROPEANA, m.in. przez promowanie standardów interoperacyjności, stworzenie lub ulepszenie portali gromadzących dorobek na poziomie krajowym lub, w razie potrzeby, określenie, zgodnie z priorytetami instytucji kulturalnych uczestniczących w tym projekcie, europejskiej tematyki, którą należy kierować się dokonując wyboru dorobku,
- uwzględniały cel, jakim jest włączenie do biblioteki EUROPEANA dzieł chronionych prawami autorskimi, i w tym celu zachęcały — przy poszanowaniu obowiązujących krajowych i wspólnotowych systemów prawa autorskiego i praw pokrewnych — do zawierania porozumień między zainteresowanymi stronami, obowiązujących w wymiarze transgranicznym, które mają umożliwić digitalizację takich dzieł i udostępnianie ich w Internecie,
- stworzyły mechanizmy, które ułatwią digitalizację i udostępnienie w Internecie dzieł osieroconych i dzieł, których nakład został wyczerpany, przy pełnym poszanowaniu praw i interesów ich właścicieli;

6. ZACHĘCA KOMISJĘ, aby:

- zachęcała do prac mających na celu poprawę długofalowej ochrony zasobów cyfrowych i interoperacyjności systemów dostępu do nich oraz koordynowała te prace, zwłaszcza poprzez wymianę dobrych praktyk i propagowanie standardów, a także wspierała badania i rozwój w dziedzinie technologii innowacyjnych, tak by m.in. umożliwić długofalową ochronę dostępnego w formie cyfrowej dorobku kulturowego, wielojęzyczną nawigację po tych treściach i ich dostępność w wielu językach, a także rozwój nowych sposobów użytkowania,
- zbadała realną możliwość zwiększenia — w ramach istniejących programów wspólnotowych i bieżących ramach finansowych — wsparcia finansowego dla digitalizacji pochodzącego z państw członkowskich dorobku kulturowego o szczególnym znaczeniu dla Europy i stanowiącego przyczynek do biblioteki EUROPEANA, w odpowiedni sposób uwzględniając krajowe cele i strategie,
- oceniła — przede wszystkim na podstawie sprawozdań państw członkowskich — zaawansowanie i perspektywy, również ekonomiczne i finansowe, rozwoju biblioteki EUROPEANA, a także postępy osiągnięte przez państwa członkowskie w dziedzinie digitalizacji i udostępniania w Internecie dorobku kulturowego i w dziedzinie ochrony zasobów cyfrowych, a następnie w 2010 roku sporządziła sprawozdanie dla Parlamentu Europejskiego i Rady;

7. ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I KOMISJI, by w ramach swoich kompetencji:

- ułatwiały rozwój biblioteki EUROPEANA i zaangażowały się wraz z uczestnikami procesu, korzystając zwłaszcza z prac grupy wyznaczonych przez państwa członkowskie ekspertów w dziedzinie digitalizacji i ochrony zasobów cyfrowych do określenia modelu zarządzania i finansowania, zapewniającego bibliotece trwały charakter i powodzenie,
- aktywnie propagowały ideę biblioteki EUROPEANA w Europie i na świecie i zachęcały do tworzenia partnerstw publiczno-prywatnych, które będą użyteczne dla rozwoju tej biblioteki, zwłaszcza jeśli chodzi o digitalizację i udostępnianie dorobku kulturowego w Internecie oraz ochronę zasobów cyfrowych;

8. ZWRACA SIĘ DO FUNDACJI „EUROPEJSKA BIBLIOTEKA CYFROWA”, aby:

- ściśle współpracowała z państwami członkowskimi, Komisją i instytucjami kulturalnymi, z poszanowaniem zakresu odpowiedzialności poszczególnych podmiotów, w celu określenia modelu zarządzania i finansowania zapewniającego bibliotece EUROPEANA trwały charakter i powodzenie.